

Slutrapporten indsendes til bevaringsudvalget@naturerhverv.dk.

Slutrapport for projekt nr. 18-26051-000013
Ansøgningsåret 2018

Alle relevante felter skal udfyldes, og der må ikke ændres i felternes overskrifter.
Rapporten offentliggøres på internettet.

DATO: 15.01.2021

---

1. Projektets sagsnr.

18-26051-000013

---

2. Projektitel (og evt. akronym)

Sikring af den genetiske variation blandt heste af Jydsk race

---

3. Projektets start- og slutdato

Startdato: 01.01.2019

Slutdato: 31.12.2020

---

4. Projektleder (Navn, evt. institution, tlf.nr., e-mail og evt. projektets hjemmeside)

Helle Dalsgaard, Avlsforeningen Den Jydske Hest

---

5. Kort projektbeskrivelse (Kopi fra ansøgning)

Opfølgning på hingsteprojektet. Der søges om midler til bedækning af hopper samt planlægning af dette ved brug af avlsprogrammet EVA. Projektet indeholder også videns overførsel i form af orientering om projektet ved de lokale generalforsamlinger i den Jydske Hest, samt en ekstra indsats i af kåring marts 2019.

En ekstra indsats skal der til for at sikre tilfredsstillende tilførsel af Jydske hopper til de fra "Hingstprojektets" godkendte hingste.

---

6. Projektets formål (Kopi af de linjer fra ansøgningen, som beskriver projektets formål)

Sikring af den genetiske diversitet i populationen af jydske heste, så racen kan bibeholdes som en 100% renstammet population

---

7. Projektets forløb, fremdrift og resultater

Punkterne bør besvares så kortfattet og præcist som muligt, men stadig dækkende.

A. For projektperioden angives et kort resumé af projektets hovedresultater og hovedkonklusioner (i alt max. 2 sider).

Projektet blev søsat for at sikre, at der blev ført tilstrækkelig antal hopper til hingst, således vi kunne få bedækningstallet til at stige igen til minimum 100 hopper pr år og bedækningerne skulle spredes på så mange aktive avlshingste som muligt. Desuden skulle tilskuddet gives til parringer, som gav afkom med størst genetisk spredning.

Avlsforeningen Den Jydske Hest arbejder for at bevare den jydske race som renracet og ønsker ikke indkrydsning af andre racer.

I bedækningsåret 2019 blev det til i alt 124 bedækninger, hvoraf de 74 hopper blev bedækket af projekthingstene (67 hopper med tilskud). Det resulterede så i 81 fødte føl i 2020, hvoraf de 38 var projektføl, 21 hingsteføl og 17 hoppeføl. Disse parringer blev vha. Eva beregningerne planlagt, så der kun var et hingstevalg pr. hoppe, og hingstegruppen udgjorde kun de i projektet deltagende hingste, dvs tvungen parring.

I 2020 er der i alt blevet bedækket ca 95 hopper hvoraf de 54 var tilskudsberettigede. Dette år havde vi valgt at tage alle kårede hingste med, da der blandt disse ligeledes kunne være flere med større genetisk spredning. Der blev lavet EVA beregninger på alle hingstene sammenholdt med de hopper, som var blevet bedækket i 2017 eller 18 eller 19 eller var født i 2017. herved kom der en fordelingsnøgle frem. Hver hingst blev forlods tildelt 2 hopper og de

øvrige op til 120 bedækninger blev fordelt efter EVA beregningerne.

Vores mål om de 100 parringer er i gennemsnit nået på de to år, og vi er fuld tilfredse med tilslutningen, hvor der i 2019 var 54 % parringer og i 2020 57% parringer med tilskud, dvs godt halvdelen af de fødte og kommende føl har en større genetisk spredning end gennemsnittet.

B. Ændringer i forhold til oprindelige planer angives med en kort og præcis tekstforklaring (max. ½ side)

I 2020 valgte vi, at hoppeejerne selv måtte vælge hingsten til deres hoppe. Følgende forudsætninger gjorde sig gældende:

1. der skulle være ledige bedækninger hos hingsten. Hopperne kunne tilmeldes efter først til mølle princippet
2. Indavl i 3 generationer skulle være nul.

Dette valgt for at frigive bevaringsudvalgets ressourcer til hoppeejerne, så der kunne produceres flere føl mere end, at vi skulle have større udgifter til EVA beregningerne (flere hingste og flere hopper). Desuden havde hingsteejerne af projekthingstene kun forpligtiget sig til at lade hingsten stå til rådighed 1 bedækningssæson, hvorfor flere af hingstene enten var slagtet eller kastreret. Jeg kan oplyse, at den gennemsnitlige indavl i 5 generationer er så lavt som 1,53 % i de parringer, som blev lavet i 2020.

C. Beskrivelse af, hvorledes evt. planer for implementering af resultater er udført (max. 1 side).

Et er målet med flere føl med større genetisk spredning, et andet mål, som vi nu arbejder videre med, er, hvordan vi sikrer, at de fødte føl også bliver kårede og bliver avlsaktive, Det er Avlsforeningen Den Jydske Hest intention at samle hingsteføllene født i 2020 og lade dem græsse sammen to eller 3 steder rundt om i landet i 2021. Vi vil så til efteråret lave en besigtigelse af hingsteflagene, vurdere deres eksteriør sammenholdt med genetikken og så udpege de hingste, som vi i avlsledelsen finder mest bevaringsværdige/interessante, evt. med et tilskud fra Avlsforeningen så de sikres at blive fremstillet til kåring i 2023.

Ligeledes vil følårgangen 2021 blive fulgt nøje, dels sammenholdt med antal parringer og antal fødte føl. Hvorvidt der også blandt disse findes nogle ekstra interessante emner rent genetisk, der kræver en ekstra indsats vil fremtiden vise.

D. Vurdering af hvordan projektets fremdrift har været, effekter samt samarbejdet mellem projektets deltagere i forhold til oprindelige planer (max. ½ side).

Der har været løbende dialog mellem Morten Kargo, Jørgen Finderup og undertegnede gennem hele projektets løbetid. Morten Kargo har været en stor hjælp og har bidraget velvilligt på flere områder gennem projektperioden. Der har været tilpasninger undervejs, nogle hopper og hingste faldt fra pga. forskellige årsager. Avlerne har bakket særdeles flittigt op om projektet og følger gerne den videre udvikling i projektet. Så konklusionen er, at projektet stort set forløb, som planlagt til alles tilfredshed.

E. Redegørelse for kommunikation fra projektet, herunder referencer.

Projektet har ledt til mange præsentationer og publikationer hvoraf nogle er i refereret herunder:

Projektet er gentagne gange blevet omtalt i årsberetningerne for den Jydske hest 2017 + 2018+ 2019 +2020

Hingstekaringen 2019 fik megen presseomtale.

Her et link fra Ridehesten: <https://www.ridehesten.com/nyheder/den-jydske-hest-slog-til-igen/57275>

Projektet er blevet beskrevet i en artikel til bladet danske husdyr i 2020

Projektet er omtalt på en svensk hjemmeside: <https://www.hippson.se/artikelarkivet/forskning/lyskat-hingstprojekt-for-bevarandet-av-jutsk.htm>

Projektet er beskrevet i en videnskabelig artikel i tidsskriftet Acta Agricultura Scandinavica: Nielsen, H. M.; Kargo, M., 2020. An endangered horse breed can be conserved by using optimum contribution selection and preselection of stallions. Acta Agriculturae Scandinavica, Vol 69: 127-130. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09064702.2020.1728370>

Projektet blev præsenteret ved EAAP (European Association of Animal Production) i Ghent, Belgien i 2019

H.M. Nielsen¹ and M. Kargo. A conservation plan for the Danish Jutland horse. Poster 21, session 1.

F. Eventuelt

Givet de tildelte ressourcer har projektet leveret signifikante landvindinger. Først og fremmest har projektet resulteret i en forøgelse af den genetiske base for den Jydske hest. Dernæst er resultaterne blevet mangfoldiggjort i både populære og videnskabelige artikler. Projektet er således et skoleeksempel på et frugtbart samarbejde mellem forskning og praktisk bevaringssavl, som både har resulteret i forbedrede avlsplaner for racen, videnskabelig læring og formidling af resultater

G. Evt. henvisninger til projektets produkter (f.eks. links, brochurer, program, fotos)

www.denjydskehest.dk

Facebook: denjydskehest

Underskrift:

Navn	<i>Evt. Institution</i>	Dato	Underskrift
Projektleder:	Helle Dalsgaard Avlsforeningen den Jydske H	01.01.2021	

|